

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KOZLÖNYE

Előfizetési ár: Egy évre 100 Lei
Félévre 50 Lei - Egyes szám 3 Lei

Megjelenik minden hó 1-én
XIV. évf. 1933 December hó 12. sz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Bukarest, VI Strada Isvor 11

Parlamenti választások előtt

Alig egy évi dicstelen szereplés után véget ért a nemzeti parasztpárt uralma és december 20-án ismét az urnákhoz járul az ország népe, hogy döntsön a sorsa fölött. Az eltávozott kormány sorsát az a sok belső torzalkodás és egyenetlenkedés pecsételte meg, amely az utóbbi évben dult a párt tagjai között. Az ellentétes érdekek összeütközéséből keletkezett viszályok során árulással vádolták egymást, egyesek kiléptek, másokat kizártak a pártból. Hogy ebben a belső harcban kinek volt igaza, nem kutatjuk, nem is a mi dolgunk, azt azonban meg kell állapítanunk, hogy a nemzeti parasztpárti kormány egyetlen program pontját sem váltotta be. A Vajda kormány ahelyett, hogy céltudatosan igyekezett volna a megígért programot valóra váltani, bátortalan erélytelenséggel és érthetetlen tehetetlenséggel nézte, miként csuszunk a lejtőn lefelé. A megbukott kormány szintén csak a felső tízezer érdekeit szolgálta, ezek gyarapodtak, míg a dolgozók millióinak csak a szenvedés, nélkülözés jutott osztályrészül.

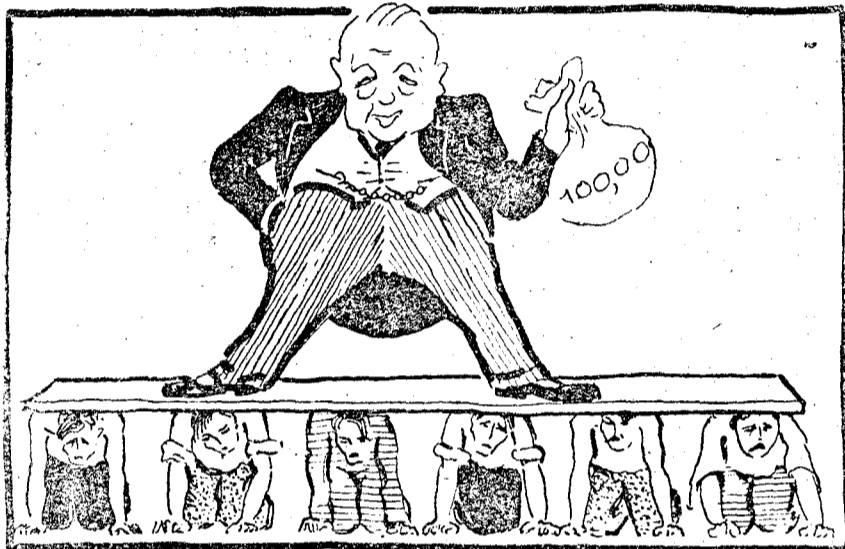
Ránk nézve nem meglepetés ezen tehetetlenség, a nemzeti parasztpárt előző kormányzása már izéltöt adott az ő kormányzási bölcsességének módszereiről. Korábban is az volt a jelszó akár csak most cenzura, ostromállapot, csendőrszurony és gépfegyvergolyó. Ezekben részesültek a kenyeret és munkát kérő proletárok. Ha elfelejtették volna, jusson eszébe mindenkinek Lupény, Temesvár, Grivica és Kolozsvár véres eseményei. A proletárok kiontott vére, az árván maradt proletár gyermekek és özvegyek sohaja és átká tapadt a távozott kormány lelkehez. Lehet-e kormány, amelyet lesújtóbb kritika kísérhetne? Ha a választó polgároknak csak egy hajszálnyi politikai érettség és tisztánlátás lenne, soha még hirmondó sem juthatna be az ők sorából a parlamentbe.

De bármennyire vártuk és kívántuk a nemzeti parasztpárt távozását annyira nem ohajtottuk, hogy helyüket a liberálisok foglalják el. Ismerjük őket. Tudjuk, hogy kimondottan a nagytőke képviselői s így a proletár és kisember vajmi keveset remélhet tőlük. Nagyön szomorú emlékek fűződnek ennek a pártnak multbeli szerepléséhez és semmi reményünk sincs arra, hogy ellenzéki szereplésük alatt valamit is változtak volna. Abból amit már eddig is elárultak, csak azt állapíthatjuk meg: semmitsem feledtek, semmitsem tanultak. Nem kell valami nagy bölcsesség hozzá, hogy leszögezzük: nem lesznek különbek a jövőben sem, olyanok lesznek mind amilyenek voltak.

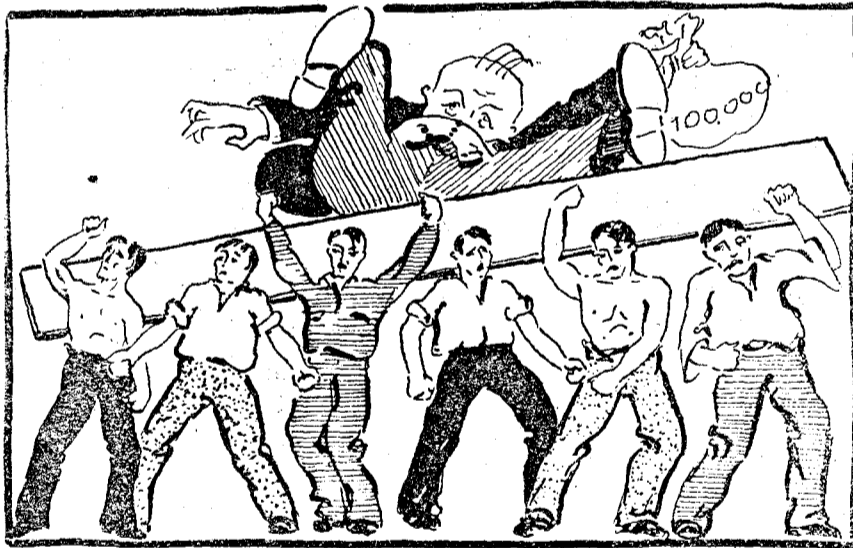
Románia proletárai nem bizhatnak a liberálisokban, de nem bizhatnak más polgári pártban sem, mert a polgári kormányoknak csak egy a céljuk: Haszonhoz, meggazdagodáshoz, hatalomhoz és konchoz akarják jutatni, haszonleső párthiveiket. Hogy ez a cél kitűzés a dolgozó és szenvedő tömegeivel és az általános emberi igazsággal nem hozható összhangzásba, mondanunk sem kell, de mit törődnek ők az igazsággal, a tömegek érdekeivel, fő, hogy a husos fazékhoz jussanak.

Ne is csodálkozzunk azon, hogy ilyenek. Hiszen nem a nép soraiból kerülnek ki, nem is a nép akaratából kerülnek kormányra. A választói törvény nekik kedvez. Tudjuk, hogy az a párt, amely 40 százalékat elér, megkapja az összes mandátumok felét és a fennmaradó

másik felének még 40 százalékat. Amíg nekik csak 6 ezer szavazat kell egy mandátum elérésére, nekünk 15 ezerre van szükségünk. Amíg pedig az egész közigazgatás aparátus a fegyveres hatalom és az ország minden tisztviselője a kezükben van, gyermekjáték a

Ha szervezetlen a munkás, nő a kapitalista elnyomás

Ahol a szervezet ereje nagy, ott a kapitalista elnyomás alábbhagy

hatalmon lévőknek a 40 százalék elérése. Ezzel szemben nekünk minden állami alkalmazott, minden csendőr, minden közigazgatási tisztviselő ellenségünk, aki csak azt nézi, miként árthat nekünk, miként üldözhet bennünket, elnyomottakat. Amíg ők propagandára százmilliókat költhetnek (persze nem a magukéból) addig mi csak a proletár öntudatra számíthatunk.

Mindenki előtt világos, hogy ez a rendszer nem az igazságnak, hanem a reakciónak és halálraitelt elnyomásnak a rendszere.

Evel a politikával nem lehet a gazdasági válságot megoldani, nem lehet a keresetnélkülinek munkát, az éhezőknek kenyeret adni és még kevésbé lehet a letűnően lévő kapitalizmust megmenteni. A mai válság egészen más természetű, mint amilyenek a háború előtti idők válságai voltak. Régebben csak a munkás került az utcára, ma a munkanélküliek szomorú tábora odakerült a mezőgazdasági munkás, a kisiparos, kiskereskedő, az intellektüel, ügyvéd, orvos, mérnök és tisztviselő, arról nem is szólva, hogy a kigazdák milliói szintén a nélkülözők sorába tartoznak. A jó módu középosztály a

multé és a megtaposottak és lealáztottak milliói tömegei ma már valóban csak néhány tízezer gazdaggal állanak szemben.

Ujvilág készül. Ez az újvilág új embereket, egész embereket kíván. Olyan férfiakra van szükség, akik a dolgozó milliók érdekeit nem áldozzák fel az elnyomók kicsiny csoportjának az érdekeiért. Olyan kemény öklű férfiakra van szükség, akik nyitott szemmel néznek és látnak a jövő elé, akik a megvál-

tozott körülményekhez alkalmazkodva megtudják menteni a katasztrofális összeomlástól az emberiséget. És ezeknek a férfiaknak nem az elégedetlenséget letipró szuronyokra, hanem a nép bizalmára, meglegedésére és szeretetére kell támaszkodnia.

Az új, jobb és emberibb világért igazán csak az elnyomottak pártja, a szociáldemokrata párt küzdhet megalkuvás nélkül. A mult parlamentben is csak a szociáldemokrata párt maroknyi csapata adott hangot a nép bajainak és szenvedéseinek. Minden újabb megterhelés ellen éles harcot folytatott. Tiltakozott a kis tisztviselők és nyugdíjasok illetményeik leszállítása ellen. Törvényjavaslatot nyújtott be a munkanélküliek biztosításáról és mindenütt ott volt, a hol a munkásság jogos érdekeinek védelmeiről volt szó. És joggal hivatkozhatunk arra, hogy ami kicsit a kormány a szociális törvényekben a munkásságnak biztosított, mind a szociáldemokrata párt szüntelen és bátor harcainak az eredménye.

Aki nem akarja, hogy a nyomor még na-

gyobb legyen, aki egy jobb jövő utját egyengetni akarja, aki megakarja menteni a népet a fascista nyomoruságtól, aki munkát, kenyeret, igazságot és törvényességet akar ebben az országban, annak a szociáldemokracia zászlója alá kell állnia. Megyőződésünk, hogy minden vasas szaktárs ott lesz a szavazáson, de ez még nem elég, zászlónk alá kell hívni, a tétovázókat, lekesedést kell önteni a csüggedőkbe. Minden szaktársunk propagálója, agitátora kell, hogy legyen pártunknak. A föld, a bányák, gyárak és irodák munkásai, alkalmazottai, akiket ma a kétségbeesés és bizonytalanság marcangól egyesüljenek a szociáldemokrata pártban, hogy a választásokon kivivandó győzelemmel törjünk rést a reakció vas páncéljain.

Ne felejtse el senki, hogy a szabadságért, a jogért, a magunk és gyermekeink jövőjéért szenvedni, áldozni és harcolni kell.

Ebben a tudatban előre elvtársak. Éljen a szociáldemokrata párt!

Aki jobb jövőt akar, a mi jelünkre, a szociáldemokrata párt jelére szavaz!

A SZÖVETSÉGÜNK Központi vezetőségének jelentése

Szövetségünk központi vezetősége folyó év november hó 10 és 11-én teljes vezetőségi ülést tartott, amikor is tüzetes és beható vizsgálat tárgyává tette a a szövetség jelenlegi helyzetét és egyben megállapította mindazon tenni valókat, amelyek a szövetség és annak tagjai érdekeit szolgálják.

Hogy szövetségünk minden egyes tagja tájékozódást nyerhessen, a szövetség és annak helyi szervezetei mozgalmi helyzetéről, ezért a vezetőség az alábbi jelentést terjeszti a szaktársak elé, azon hiszemben, hogy az abban foglalt adatok, szóljanak azok eredmények avagy veszteségekről tanulságul szolgáljanak, amelyeket hasznosíthatunk a közös ügyeink és mozgalmi életünk minden irányu megnyilvánulásában.

Jelentés:

A szövetségünk fennállása óta vészteljesebb idők nem vonultak el a fölöttünk mint az utóbbi két esztendőben, de különösen a mult év 1932 október havában tartott kongresszus utáni helyzet volt a legkritikusabb és legreménytelenebb. A történelmi hűség kedvéért leszögezhetjük, hogy a régi központi vezetőség a mult év október havára nemcsak azért hívta össze a kongresszust, mert annak batárideje érkezett el, hanem azért is, hogy a gazdasági krízis által megtépázott és meglazult szervezeteket szorosabbra fűzze. Az ingadozó és csüggedő tagokba új hitet és reménységet öntsön. És hogy a kongresszuson hozandó határozatok mintegy alátámaszák a szövetség ingadozó pillereit.

A kongresszus határozatai felölelték mindazon kérdéseket, amelyek a munkásságot léterdekeiben érintik nevezetesen: a munkanélküliség kérdése, a munkás védtörvények, a munkabér és kollektív szerződések kérdése. Ezenkívül szervezeti életünk belső megerősödését célozták a következő határozatok: 1) Az ifjumulók mozgalmi kiépítése a szakmánk keretében és 2) a tagjárulékok és segélyekre vonatkozó határozatok. Tehát a kongresszus határozatait két irányba oszthatjuk: az első része, amely a munkásságot volt hivatva a közönységből felrúzni és helyzetükön javítani, a másik, amely helyi szervezeteink és szövetségünk belső megerősödését célozták. Ezek a határozatok bármennyire is üdvöskölnök tekinthetők, mégis minden jól gyekezett megtörtött az általánosan ismert kedvezőtlen gazdasági helyzet következtében.

A titkárságra hárult volna az a feladat, hogy a kongresszus határozataira támaszkodva felkeresse a csoportokat és taggyűléseken, műhelyterkezeteken, vezetőségi értekezleteken felszínre tartsa a munkásság érdeklődését és fokozza a szervezethez való ragaszkodásukat. Erőteljes propaganda akciót akkor is kell folytatni, amikor hanyatló gazdasági konjunktúrát él át a munkásság. Sőt még inkább kell, mert ha új tagokat nem is lehet szerezni, de legalább a meglévőket lehessen megtartani. Sajnos, ezen feladat elvégzéséhez csak részben volt meg az anyagi lehetőség és csak fél kézzel dolgozhatott a központi titkárság, azonban pillanatig sem mulasztotta el kihasználni a legkisebb lehetőséget is, hogy a szövetség érdekeit a rendelkezésére álló eszközök igénybe vételével ne igyekezett volna fáradhatatlanul szolgálni és mindazt megtenni, amit a körülmények lehetővé tettek.

A kongresszus határozatainak végrehajtásáról a következőket jelenthetjük: A hátralékos járulékok 5 leivel való utánfizetésre vonatkozó határozat helyes és célszerű volt, ennek alapján tekintélyes számú tagokat lehetett visszanyerni a szövetségnek. Az 5 lej hátralékkal az után fizetőtagok száma 1932 november hótól ez év október 1-ig 550. Az 5 lejes hátralékos hetijárulékbélyeg az év október 1-ig elfogyott 21.354 ami összegben kitesz 106.770 lej.

A leszállított tagjárulékok fizetése a kongresszus határozatának megfelelően életbe is lépett ez év január hó elsején, valamint a leszállított segélyek kiűzetése is. A járulékok és a segély fizetésekről az ügykezelési szabályzatból rövid kivonatot készítettünk az új rendszernek megfelelőleg és amelyet a január 1-i lapba közöltünk. A kongresszus határozata szerint úgy a munkanélküli, mint a betegsegély 8 hétre való leszállítása ugyan ideiglenes jellegű és a központi vezetőség felelheti azt 10 hétre, ha annak lehetőségét látja, de véleményünk szerint e rendszer megváltoztatásának ideje még nem érkezett el. Itt jegyezzük meg, hogy a szövetségnek aránylag sok olyan tagjai vannak, akik alacsonyabb osztályjárulékokat fizetnek, mint ami őket megilleti. Eppen ezért felszólítatnak a csoportvezetőségek, hogy minden új tagot az őt megillető osztályba írjanak be, amint azt az ügykezelési szabályzat előírja.

Az ifjumulók kérdésben hozott kongresszusi határozatnak megfelelőleg, a titkárság részéről megtettük mind azt ami lehetett.

A kongresszus után elsősorban kérdőíveket küldtünk szét összes csoportjainkhoz, hogy megtudjuk hol és milyen ifjumulók szervezeteink működnek. A szétküldött 35 kérdőívre 30 helyről érkezett válasz, minek az eredménye a következő: 12 helyen van már ifjumulók szervezeteink és 18 helyen nincs. E 18 hely közül 11 helyről azt válaszolják, hogy

nincs is kilátás annak megalakítására, míg 7 helyen a válasz szerint, van kilátás ifjumulók szervezetei alakítására, de csak messzebbmenő erkölcsi és anyagi támogatás esetén. Önálló vasas ifjumulók szervezete csak Resicán van, a többi helyeken vegyes a többi szakmákkal. Az ifjumulók kérdésben több helyről érkezett panasz, mely szerint nincs utárány, nincs működési szabályzat, mely panaszok után egy működési szabályzatot készítettünk, mindhárom nyelvre lefordítva és az összes szervezeteinkhez elküldtük. Ezenkívül majdnem minden számú szaklapban foglalkoztunk az ifjumulók szervezkedésének fontosságával. Bármilyen nehéz uttörő munkát kell végezni e téren, de fáradságot és még áldozatokat sem szabad kímélni az ifjumulók hozzánk kapcsolása érdekében.

Szervezés, propaganda és a csoportok helyzete

Tömeges elbocsájtások és nagyobb mérvű üzemleépítések ez év tavaszán már ritkában fordultak elő, sőt a késő tavasszal már itt-ott új felvételek is voltak. Ez a körülmény annak a jelenségére, vall, mintha a gazdasági krízis egyik-másik szakmában némileg enyhült volna. Természetes a munkabérek s az általános munkaviszonyok leromlottsága elképzelhetetlen nagymértékben urálja a helyzetet.

A titkárság részéről e ténykörülmények felismerése következtében úgy láttuk, hogy elérkezett az ideje a szervező munka megkezdésének.

Hogy egyszerre mozgásba hozhassuk az ország dolgozó vas- és fém munkásságát s azon iparágak munkásságát, amelyek szövetségünk kebelében tartoznak, továbbá, hogy egységes programot adhassunk és mód és alkalom adassék arra is, hogy a szövetség közvetlenül érintkezessen és beszámolót tarthasson a szövetség helyzetéről, valamint ismerethesse az általános gazdasági helyzetet összes csoportkiküldöttek előtt, ezért a legcélszerűbbnek tartottuk, tartományi konferenciák összehívását. Ilyen tartományi konferenciákat tartottunk júniusban Bukarestben, Kolozsváron és Resicán. A konferenciák jól sikerültek, a szaktársak szívesen fogadták ezt az újítást és Erdélyben indítvány is tetetett, hogy ezeket a konferenciákat rendszeresíteni kell, és évente kettőt, de legalább egy konferenciát kell összehívni tartományonként. Az erdélyi konferencián 18 helyiségből 61 küldött, a regáti konferencián 10 helyiségből 28 küldött és a Bánáti konferencián 5 helyiségből 19 küldött vett részt. Ezek a konferenciák, mintegy kiinduló pontjait képezték a meginduló propaganda-nak és szervezési munkának. A konferenciákon határozati javaslatokat fogadtunk el, melyek nem csak a munkásokra terjedtek ki, hanem a sikeresebb szervező munka folytatása érdekében, gyári propaganda bizalmi férfirendszer bevezetésére is határozatot hozott. Az Erdélyi konferencia külön szervező bizottságot is választott, amely foglalkozik egész Erdélyre kiterjedő szervezőmunka vezetésével.

Tartományonkénti helyzet:

Regátban az utóbbi hónapok folyamán mutatkozik figyelemre méltó érdeklődés a szervezkedés iránt. Természetes nagy tömegről nem beszélünk, de ami van az nem lebecsülendő eredmény. Ez időszert 8 csoportja van a szövetségnek a Regátban. Bukarest, Azuga, Busien, Câmpina, Ploest, Braila, Moreni és Giurgiu. A Bukaresti csoporttal állandóan foglalkozunk. Ennek a csoportnak ezidő szerint 1,0 tagja van. Taglétszámot felelni és azt megtartani rendkívül nehéz dolog.

A szervezkedés terjesztése érdekében röpiratokkal, szakkalakkal gyakran felkerestük a gyárak munkáit a helyi szervezet vezetőségének segítségével, sajnos az eredmény nem mondható nagyknak, de mégis elértük, hogy kapcsolatunk van és a munkások érdeklődéssel viselkednek a szervezkedés iránt. Sok fáradság, anyagi áldozat és kitartó munka szükséges amíg maradandó eredmény lesz, de ami előbb utóbb helyig következik amit az egész ország szervezett munkássága vár és a központi vezetőség minden áldozatot meg is fog hozni, a bukaresti mozgalom kiépítése érdekében. Brailán és Giurgiu van még jelentékeny taglétszám emelkedés. Ezeket a helyeket a titkárság részéről többször látogattuk meg. Az Azuga üveges csoportnál is van taglétszám emelkedés. Câmpina, Ploest és Moreni csoportok, a tulajdonképpen nagy petroleum telepeken levő szervezetek, sajnos még mindig gyengék. Ezek a helyek túlságosan meg vannak fertőzve a függetlenek és a bolsevisták által és ezen kívül a polgári pártok befolyása alatt áll a tömegek igen tekintélyes része.

Erdélyben több helyen javult a helyzet. A Zsilvölgyi csoportok általában jól állanak, élénk szervezeti aktivitás folyik, ideértve Calánt és Vajdahunyadot is. Kolozsvár szintén előhaladásról tesz tanúságot. Ez év folyamán újabb megkezdett működésüket a Zernesti és Marosvásárhelyi csoportok. A Zernesti csoport már kollektív szerződést is kötött a Celuloza gyár részére és közelebről a papírgyárban is megindulnak az erre vonatkozó lépések.

Újra szerveződtek a Tordai üveges munkások is és már itt kollektív szerződés van. Folyamatba van még a Medgyesi szervezkedés is. Mindkét helyen emelkedett a taglétszám. Brassóban is elég jó akarattal dolgoznak a szaktársak, amely munka eredményesnek is ígérkezik. Ugyanez a helyzet Váradon és Szatmáron is. Az Ujvári szervezet Sorbu szaktárs kiűldözése miatt teljesen legyengült. Sorbu szaktárs politikai szereplése miatt hatósági preszióra bocsájtották el munkából és ennek következtében annyira

megfélemlítették az Ujvári munkásokat, hogy majdnem valamennyien elhagyták a szervezetet.

Itt kell megemlítenünk, hogy az Erdélyi szaktársak javaslatára Torda és környéke végre ideiglenes titkárságot állított fel a központi vezetőség. Ehez a kerülethez tartozik Torda, Gyéres, Ujvár és Meggyes. A négy helyen körülbelül 6-7 ezer vas és vegyipari munkás van alkalmazva. Erdélyben még több helyiségekben van előkészítve a talaj új szervezetek megalakítására.

Bánáiban Resicán némileg enyhült a helyzet az utóbbi időben. A munkanélküliek száma kevesebb és kevesebb a rövid munkaidőt dolgozók száma is amely körülmény következtében töoo a fizető tagok száma is. Aninán is emelkedett a tagok száma, valamint Boksa Románán és Nadrágo. Szervezeti szempontból igen rossz a helyzet Ferdinándon, Tomestén, Topleceen és Temesvaron. Bar az előbbi három helyen működő csoport van, de rendkívül kevés taglétszámmal rendelkeznek. A tartományi konferenciák után az összes bánáti csoportoknál propaganda gyűlések voltak, amelyek megfelelő eredménnyel jártak.

Taglétszám csökkenés ez évben nem volt. A mult év végén a taglétszám 4.466. Ez a taglétszám csak ez év másojik felében kezdett emelkedni, ami ez év szeptember hó végével 6000-et ért el.

Örvendetes körülménynek tekinthető, hogy amíg a mult évben az összes belépett tagok száma 1.118, addig ez év 9 hónapjában 1.828 az új tagok száma, de ha figyelembe vesszük, hogy a jelentésünk összeállítás idején még hiányoztak elszámolások egyes csoportoktól s ha még ezeket hozza számítjuk, akkor egész biztos, hogy a 2000-et is eléri a belépett új tagok száma. Minden esetre nem csak az emelkedett taglétszám a fontos, hanem azoknak a szervezetben való megtartása is.

Az 1933 év január hó 1-től az év október haváig 39 helyiséget kerestünk fel 117 esetben. Ezek az utazások nem mind a központtól történtek, hanem az egyes kerületekben levő titkárok és központi vezetőségi tagok utaztak ki, a kikhez közelebbesek az egyes helyiségek és lényeges anyagi megtakarítást is jelentett a szövetség részére.

A kollektív szerződéseknek egy igen tekintélyes része az 1931 és 1932 években megszűntek. Csak azok maradtak érvénybe, ahol a szaktársak elég erősek voltak azokat fenntartani és ha lejártak megújítani. Érvénybe levő kollektív szerződéseink a következő helyeken vannak: A Zsilvölgyben az összes csoportok részére egy mint: Lupeni, Valca, Petrosani, Petrilla, Lonia és Aninoasa. Továbbá Vajdahunyadon, Kolozsvár: Villamos művek, Vízművek, Dermata cipőgyár, Torda üvegyár, Ujvár, Torda cementgyár és Szolvai művek. Szerződés van továbbá a Celuloza gyárban Zernesti, Dicsőszentmártonon, Aninán, Resicán, Brailan Goldemberg-félgyárban és a Giurgiu cukorgyárban.

A szakkal a kongresszus óta rendesebben jelent meg, mint az azelőtti időben. Minden igyekeztünk és anyagi lehetőséget arra fordítottunk, hogy ha intenzív propaganda utazásokat nem tudunk gyakran teljesíteni, akkor legalább a szakkaljal aljoni rendelkezésére a szaktársaknak. A lap átlagban 650 példányban jelent meg amiből 4-5 százat propaganda céljából küldtünk szét.

A szövetség pénzügyi helyzetéről szintén jelenthetjük, hogy e téren is javulás van, ha nem is olyan mint, ami mindajánuk óajaja volna, de szervezeteink általános helyzet javulása e téren is érezhető hatását. Az előbbi évek folyamán a nagyarányú munkanélküliségek folyosítása érdekében eszközölt több százezer lelt kitevő adóságok nagy része rendezést nyertek és ma nyugottan jelenthetjük hogy a szövetség nem tartozik egyetlen harmadik személynek sem.

Eddig szól szövetségünk jelentése, melyben minden kertes nélkül beszámoltunk a tényleges helyzetről. És ha tartalmában találunk eredménytelenségeket is, de találunk eredményeket is és megállapíthatunk előhaladást is ami azonban nem szabad, hogy elbizakodottá tegyen, hanem együtes erővel, vezetők és közkatónak, kell dolgoznunk az egyetemes munkásság érdekeinek az előbbre vitelért.

A központi vezetőség úgy mint a multban a jövőben is elsörendű feladatának tekintti a propaganda vitelét, a munkásság megszervezését s ennek érdekeiben úgy erkölcsiekben mint anyagiakban segítségére és rendelkezésére áll, amikor arra szükség van összes helyi csoportok vezetőségeinek. Határozatilag mondta ki a vezetőség, hogy a legmesszebbmenő harcot folytatja tovább a munkanélküliség leküzdéséért és követeli a kormánytól munkaalkalmak teremtését és a munkanélküliség elleni biztosítás törvénybe iktatását.

**Olvassátok
a „Munkás Ujságot”**

És mégsem jöhetett létre nálunk sem az egység

Az e hó 20-án tartandó parlamenti választással kapcsolatosan a szocialdemokrata párt főtanácsa november hó 19-én Bukarestben ülést tartott. A párt főtanácsa beható vita tárgyává tette a választásokon követendő taktikai módokat és egyben mint fontos napirendi tárggyal foglalkozott Bujor elvtársnak azon felhívásával, hogy a munkáspártok egységfrontot teremtve választási kartelt kössenek. A kérdés körüli kialakult helyzet alapján bizottságot küldött ki a főtanács, hogy vegye fel a közvetlen érintkezést a különböző pártfrakciókkal, s az ott kialakult helyzet után tegyen a főtanácsnak konkrét javaslatot az egységfrontra vonatkozólag. A bizottság hosszas tanácskozás után a következő javaslatot terjesztette a főtanács elé: Egységfront létesíttessék a választásokra az összes politikai munkáspártokkal és ezenkívül a független munkásszervezetek, tiszviselők és kisiparosok bevonásával.

A főtanács egyhangulag magáévá tette az előterjesztett indítványt és Bujor elvtársat kérte fel a tanácskozások vezetésére és az ülések elnöki tisztségének betöltésére.

Ezek után következtek volna a tárgyalások, de dacára az 5 napi várakozásnak és Bujor elvtárs közbenjárásának a kommunisták egyetlen esetben sem jelentek meg az üléseken. Mi több, álláspontjukat, feltételeiket még írásban sem közölték, amelyből pártunk kiküldöttjel tudomást szerezhetett volna, mi a nézetük az annyiszor hangzottatott egységfrontról. Ez a tény amelelt bizonyítja, hogy a kommunisták sem a múltban, nem akartak sem a jelenben nem akarják az egység front létrehozását. E tények alapján a bizottság kénytelen volt Bujor elvtársal együtt megállapítani, hogy hiábavaló fáradság minden további kísérletezés.

A tárgyalások ezek után csak az ugynevezett „egységes” frakcióval folytatódott azon

reményben, hogy legalább velük sikerül választási kartelt kötni. Sajnos azonban, csakhamar bebizonyosodott, hogy ez is lehetetlen, mert az egységesek feltétlenül ragaszkodtak Moscău Jeanu személyéhez, akit egyik megye listavezetőjeként akartak szerepeltetni. Moscău Jeanut pártunk mint agent provokatort kizárta annak idején a párt kebeléből, tehát lehetetlen, hogy ilyen ember szerepeljen tiszteletes munkások választási listáján, akiről a fenti vádak tényekkel és dokumentumokkal nyertek bebizonyítást.

A szocialdemokrata párt megbízottjai az „egységesek” összes más irányú feltételeit elfogadta annak dacára, hogy a múlt választáson csak 7 ezer szavazatot kaptak, mégis helyeket ajánlottak fel részükre, csak azért, hogy az egység létrejöheszen. Pártunk megbízottai ajánlatot tettek a teljes egyesülésre is de az egységesek mégcsak a kérdés feletti érdemleges tárgyalást is ridegen visszautasították. — Mi sem jellemzőbb rájuk nézve, hogy a tárgyalások folyamata alatt állandóan a munkáügyi minisztérium és a munkásbiztosító pénztár szobáit járták, adatokat szerezni mennyit napidíjat vettek fel az elvtársak az egyes ülésekért, hogy ezeket felhasználhassák a szocialdemokrata párt ellen. Annak dacára, hogy pártunk vezetői tudtak erői, mégis hajlandók voltak a tárgyalást tovább folytatni és a legmesszebbmenő engedményeket megtenni, csak hogy az egység létrejöjjön. De mind hiába. Az egységesek frakciója teljesen Moscău Jeanu befolyása alatt áll, akinek nem lehet érdeke a munkásegység.

Ez a rövid története az egységfront tárgyalásoknak, melyből mindenki megállapíthatja, hogy kiken mulik az egység létrehozása. Azonban ennek dacára mi nem adjuk fel a reményt az egységnek el kell következnie.

Oktatás és tanulás kérdése

A szocializmus győzelmében azért bizunk szikla szilárdan, mert tudjuk, hogy a világtörténelem legnagyobb kultur mozgalma, amely eddig nem ismert magasságra emelte az elnyomott nepek tudásvágyát.

A munkásegységek ezekben nemcsak a megélhetés és a napi politika kérdéseiről beszélnek, hanem komoly tanulás, önművelődés folyik, hogy az állam és község mulasztásait pótolva, a munkásosztály is megszerzhesse korának tudományos ismereteit és műveltségét és így szellemileg fölvérvéve folytathassa szabadsága küzdelmét.

A szakszervezetek már évtizedek óta értékes munkát végeztek a munkásság nevelése és tanítása terén. Az előadások, fölolvasások és ianfolyamok ezreit rendezték, úgy, hogy ebben a tekintetben semmiféle hatóság vagy társadalmi egyesület nem versenyezhet velük. A könyvtárak tízezreire menő kötetek, a szaklapok és oktató füzetek tömegei pótolják a tudás és általános ismeret hiányait és hozzák közelebb a munkásságot a tudományos megismeréshez. E tekintetben a külföldi országok szakszervezetei, már évtizedek óta rendkívüli előrehaladott oktatási és iskolai rendszert nönösítottak meg. Főiskolákat, munkásegységeket állítottak fel, ahol magasabb kiképzést nyerhetnek a vezetésre alkalmas munkások.

Sajnos, a mi sajátos viszonyainknál fogva nem dicsőkedhetünk ilyen főiskolákkal és munkásegységekkel, csupán az oktatási rendszer közepszerűségéig érkezhettünk el, amit folytatnunk és fejleszteniünk kell, hogy mi is elérhessük a külföldi elvtársaink kulturális világát. Különösen a téli időket kell célszerű használni. A helyi szakszervezetek a többi szakmákkal közösen kell megállapítsák az előadások tárgyát, aminek olyannak kell lennie, hogy a hallgatók tényleg öntudatos osztályharcos szociállistákki váljanak. Az Internacionale párti tanácskozásainak során elvtársaink megszögezték, hogy több marxizmusra, több szo-

cializmusra és több nemzetköziségre van szükség, hogy ezen fegyverekkel vertezeve eredményesen vívhassuk harcainkat a reakció veszedelmével szemben. Vitaesteket kell rendeznünk ellenfeleink narcomodora felett, hogy azok célkitűzéseit megismerhessük. Foglalkozni kell a fiatalok kérdéseivel, hogy hogyan nevelhessük őket a demokrácia és a haladás harcossáivá. Különösképpen ma, amikor mindenféle szélső jobboldali reakció a fiatalságra veti ki náloját, ezeket használja fel a proletáriátus igazságos harcai ellen.

A szervezetek könyvtárossal részére külön előadásokat kell tartani, hogy azok az iradalom minden ágazatában jártassággal bírjanak. Egy egy képzett könyvtáros rendkívül nagy szolgálatot tehet az oktatás és nevelés terén. Hiszen legtöbbszőr a kezdő olvasók nem tudják, hol kezdjék olvasmányukat, mit olvassanak. Ilyenkor a könyvtáros kell legyen a tanácsadó, a kalauz. Szónokképző tanfolyamokat kell rendezni, mert a tömeg felvilágosításának a sajtó mellett a leghathatosabb fegyvere a nyilvános beszéd. A szociállisták e tekintetben mindig az első helyen állottak, mert beszédeiket az igazság és öntudat tette ellenállhatatlanná. Különösen ma van erre nagyszükség, amikor a jobb és baloldali demogógia keresztüztében állunk. Nem elég az, hogy valaki nagyhangon sokat beszéljen, hanem amit mond, abban tartalom és meggyőzés legyen. Ezt is csak tanulással lehet elsajátítani.

Az itt felsoroltakon kívül sok és nagyon sok ágazatok és kérdések vannak, amelyek a munkásságot érintik és érdeklik s amely kérdéseket tudni és ismerni kell a vezetőknek és a közönségnek egyaránt. Hosszu időközön keresztül a kiváltságos osztály szándékosan elzárta a nép széles rétegét a tudás útjától, hogy így butaságban tartsa, jobban kihasználja. Mi mi azonban a nép részemlélt, hogy a tudás hatalom, fegyver, amit nem vehetnek el és amit nem lehet bebörtöndözni. És a tudományos felkészült szocialdemokrata munkásság ezzel az eszközzel kell megvívja felszabadító, nagy harcát.

Megjelent a vas és fémmunkások 1934. évi Zsebnaptára

Rendkívül gazdag tartalommal megjelent Vasasok a Zsebnaptára. Az általános munkásmozgalmi és technikai részein kívül a naptár tartalmazza az új munkás-, beteg- és balesetbiztosítási törvényt és annak végrehajtását, valamint a munkakamarák mellett működő munkabíróóságokról szóló törvényt is. A naptár hasznos szolgálatot tesz és nélkülözhetetlen tárgya lesz minden egyes munkástársunknak.

Ára 30 lei

amelyből 2-50 lei a csoportok illetve az eladónak marad,

A szükséges mennyiséget azonnal jelentsék a csoportvezetőségek.

A kiadóhivatal

A 40 órás munkahét útja...

A munkaidő rövidítése ügye minden országban tért hódít. A munkaidő rövidítés megvalósítása nélkül nincs mód a munkából kiesett tömegek munkához jutására és nincsen mód a nép széles rétegei vásárló erejének megteremtésére.

Már nemcsak a munkások és nemcsak a munkanélküliek tudják ezt. A munkaidő rövidítés uralkodó gondolatá kezd lenni. At kell vinni mindenki tudatába ennek a fontosságát. Ezt határozta el a Brüsseli szakszervezeti kongresszus is, amikor kimondta, hogy nagy nemzetközi akcióit kell folytatni a 40 órás munkahét szükségességének a népszerűsítésére. A határozat az, hogy minden ország szakszervezett tanácsa 1934 január 14 és 21-ike között egy héten át propaganda gyűléseket szervezzen a 40 órás munkahét megvalósítása érdekében.

Az 1934 évben fogja tárgyalni a nemzetközi munkaügyi konferencia a vonatkozó egyezmény tervezetét. Ennek a propaganda hétnek a célja megfelelő közvéleményt teremteni a munkaegyezmény elfogadása a 40 órás munkahétnek minden országban történő megvalósulása érdekében.

A munkaidő csökkentése érdekében folytatott küzdelem mindig nagyobbarányu lesz és egyre nagyobb tért hódít. Az argentinai parlament egy rendkívüli bizottságot küldött ki a munkaidő rövidítés tanulmányozására. A bizottság befejezte munkáját és a parlament elé törvényjavaslatot nyújtott be, amely kimondja a heti 40 órás munkaidőnek bércsökkenés nélkül történő bevezetését.

A Cse iszlóvák köztársaság egész területén a nyilvános munkáknál bevezették a 40 órás munkaidőt. Az egyesült államok különböző parlamentjei előtt a törvénytervezetek egész sora fekszik, amely a 40 órás munkahetet kívánja törvénybe iktatni. A francia és az angol parlament előtt is tárgyalás alá került a munkaidő csökkentés kérdése. Hollandiában egyes vállalkozók maguk igyekeznek a 40 órás munkaidő bevezetésére. Egy nagy asztalosüzem azért csökkentette a munkaidőt 40 órára, hogy ennek következtében a munkahiány miatt elbocsájtott munkásokat újra alkalmazhassa. Svédországban egy göteborgi vasgyár a munkaidőt heti 4 napra csökkentette azért, hogy 600 munkásnak az elbocsájtását ne legyen kénytelen végrehajtani.

Az olasz Fiat művek elnöke megállapította, hogyha minden munkaképes embert munkához akarunk juttatni és lehetővé akarjuk tenni életfentartásuk biztosítását, ebben az esetben a munkaidőt nagy arányban csökkenteni kell. A folyton haladó mechanizálás és racionalizálás mind nehezebbé teszi, hogy a munkások abban a helyzetben kerüljenek, hogy életfentartásukat munkával biztosíthassák. Lehetővé kell tenni, hogy a mechanizálás és racionalizálás fejlődésével olyan arányban csökkenjen a munkaidő, hogy az ne járjon a munkásság elpusztulásával.

A munkanélküliek segélyezése Csehszlovákiában.

A Csehszlovák betegsegélyező pénztárak központjának adatai szerint a munkásság egyharmada munkanélkül van. Ez a nagy munkanélküliség és Csehszlovák elvtársaink és a szakszervezetek hathatós küzdelme eredményezte, hogy most módosították a munkanélküliek segélyezéséről szóló törvény főbb rendelkezéseit. A módosítás szerint a munkanélküliséghez való állami hozzájárulás annak a segélynek kétszeresét teszi ki, amelyet a szakszervezetek sajátjukból fizetnek a munkanélküli tagoknak.

Nős vagy férjzett gyermektelen tagoknál, valamint azon nőtlen vagy nem férjzett tagoknál akik egy családtag (gyermek vagy szülő) eltartásáról gondoskodnak, az állami hozzájárulás a segély két és félszeresét teszi ki. Azon nős vagy férjzett tagoknál, akik feleségükön (vagy férjükön) kívül még egy családtag (gyermek vagy szülő) eltartásáról gondoskodnak, valamint azon nőtlen tagoknál akik legalább két személyről gondoskodnak (gyermek vagy szülő) a szakszervezeti segélyhez való állami hozzájárulás nem haladhatja meg a napi 12 koronát. Azon szakszervezeti tagoknál azonban, akik hetenként legalább 5 korona járulékot fizetnek a szakszervezetükbe, az állami hozzájárulás napi 15 korona.

Ha a tag már kimerítette a szakszervezetnél a rendes segélyt, de a szakszervezet rendkívüli segélyt fizet részére, úgy az ilyen tag után az állami hozzájárulás napi 6 korona, de aki legalább heti 5 korona tagsági díjat fizet, ennél napi 7 korona 50 fillér. Állami hozzájárulás csak ama munkanélküli tag után fizetendő, aki legalább féleve rendes tagja az illető szakszervezetnek. Akik ezen módosított törvény kihirdetése, illetve életbeléptetése után lépnek a szakszervezetbe, azok csak egy évi szakszervezeti tagság után kapják az állami hozzájárulást.

Az állami hozzájárulásra csak az a munkanélküli tag tarthat igényt, aki legalább 7 napig megszakitás nélkül volt munkanélkül. Az állami hozzájárulás kifizetése a munkanélküliség 8-ik napján kezdődik. A munkanélküli segély 52 hétre szól.

Kizárás

A szövetség központi vezetősége folyó év november 10 és 11-én tartott ülésen foglalkozott a petroseni csoport által beadott Szűszer András elleni panasszal, amelynek alapján a vezetőség egyhangú határozattal Szűszer Andrást az alapszabályok 10 §-a értelmében a tagok sorából kizárta.

Tudomásul vétel végett

A központi vezetőség november 10 és 11-én tartott ülése határozatából kifolyólag értesítjük a csoport vezetőségeket, hogy az 5 lejjel való hátrálék utánfizetés ez év december hó végével megszűnik. Tehát ezen időn túl senkitől sem lehet ilyen hátrálék utánfizetést elfogadni. Természetesen kivételt képeznek azok, akik utánfizetési engedélyüket még ez év 1933-ban szerezték, de utánfizetésük még nem járt le.

Szerkesztői üzenet:

Több szervezett munkás, Dicsőszentmárton. A dicsői gyületről szóló közleményt Pálffy szaktársnak tusosítása alapján irtuk meg. Hogy egy párral többen vagy kevesebben voltak a gyűlésen az már igazán nem számít. — De hiszen nem is itt van a baj, hanem a másik rönzen. Sajnos, azonban mi azon nem változtathatunk. Önök választják a vezetőséget és bizalmi férfiakat és így módjukban volna olyan és azt választani, akit akarnak és akiben bizalmuk van. Mi sem oda nem állítottunk senkit, sem elnem távolítottunk senkit, ez a jog az Önök kezében van, amivel élni is kell tudjanak. Még egyet: Ha igazuk van, akkor férfias nyíltságuk és bátorságuk is kell legyen hozzá, hogy rendet teremtsenek soraikban.

A vas és acélgyártás módjai

A használati vas fajtái. A mindennapi életben és az iparban használt tisztárgyak anyaga sohasem a vegytanból használt tiszta szinvas (ferrum), hanem mindig ennek ötvözeté más elemekkel. A vastárgyak leg többjének anyaga fémvasnak és a karboniumnak ötvözeté s ez a tény élesen rávilágít a karboniumnak a vasgyártásban elfoglalt helyzetére. A karbonium a vasötvözetnek nemcsak szükségszerű — a gyártás folyamán kisebb nagyobb mértékben okvetlenül vasbajutó — alkotórésze, hanem kívánatos kísérő eleme is a gyakorlati élet összes vasfajtáinak. A karbonium ugyanis a vasötvözetnek fizikai, technológiai tulajdonságait a legerősebben és leggazdaságosabban, a legolcsóbban tudja módosítani, aszerint, amint azt céljainak megkívánják.

Az iparlag termelt vasba a gyártás folyamán a karboniumon kívül egyéb elemek is belezútnak, anélkül, hogy azt olajtanók. Így például a vasércnek foszfor és réztartalma teljes egészében mindig átmege a vasba, anélkül, hogy azt megüdnök akadályozni.

A vasipar gyártmányainak anyagában a kísérő elemek harmadik csoportját azok az elemek alkotják, amelyeket a gyártás folyamán szándékosan, különleges céllal jutattunk a vasba. Ilyenek a mangán és a szilícium, ez a kettő ugyan részben a vasérből is belezútnak a vasba, valamint az ugynevezett különleges acélok jóval drágább kísérő elemek: a nikkel, a volfram, a krom, a vanádium és még néhány más elem.

A vasnak két főcsoportja van: az egyik a nyers vas, a másik pedig a kovácsolható vas csoportja. Bár a kovácsolható vasat rendszeren nyersvasból gyártjuk, vagyis a nyersvas tulajdonképpen csak féltermény, átmeneti termék a vasérc és a kovácsolható vasérc között, a nyersvas mégis különálló főcsoportot alkot, részben mert a nyersvas a vasöntésnek közvetlen anyagát szolgáltatja, részben pedig mert összes fizikai, kémiai és technológiai tulajdonságai egész mások mint a kovácsolható vasnak eme tulajdonságai. A nyersvasak és a kovácsolható vasak ezen két főcsoportja között a két szélső típus tulajdonságainak igen nagy különbsége dacára sem tudunk szabatos éles határt vonni. Természetesen csak addig lehet valamely vasfajtát a kovácsolható vasakközé sorolni, amíg annak melegben való képlékeny alakítása gyakorlatilag tényleg lehetséges. Azok a vasfajták, amelyeknél ez a képlékeny alakíthatóság nincsen meg, nyersvasnak tekintendők. A karbonium mentes tiszta vas ugy a hidegben, mint a melegben az összes vasfajták között a legképlékenyebb. A karbonium tartalom emelkedésével a vas képlékenysége fokozatosan csökken és körülbelül 1.5-1.8 százalék karbonium tartalomnál egészen megszűnik. A legfőbb ennyi karboniumot tartalmazó vasfajtákat tehát kovácsolható vasaknak, azennél több karboniumot tartalmazó vasfajtákat pedig nyersvasaknak kell mondani.

A kovácsolható vasnak azokat a fajtáit, amelyek edzhetők, azaz keménységük — meleg állapotban hideg folyadékba lehűtve — lényegesen fokozható, acéloknek nevezzük. Az edzhetősége 0.3-0.4 százalék karbonium tartalomnál kezdődik és annál nagyobb mértékű, minél nagyobb a karbonium tartalom. A nyers vasak és a kovácsolható vasak elmosódó katárát, átmenetét éppen ezek a legkeményebb acélok képezik. A határok eme bizonyosságának azért nincs komolyabb jelentősége, mert erre a határterületre eső vasfajtái mind olyanok, amelyek az iparban, a gyakorlatban alig-alig alkalmazhatók. A nyers vasak és kovácsolható vasak között általában az a legnagyobb különbség, hogy amíg a kovácsolható vasak kisebb nagyobb mértékben hidegben és melegben képlékenyek s eme képlékenységük izzításakor az emelkedő hőmérséklettel növekszik, addig a nyersvasak ugy hideg, mint meleg állapotban egyaránt merevek, ridegek.

A kovácsolható vasak, illetőleg az acélok fokozatos izzításakor, tehát képlékeny állapottal mennek át a szilárd állapotból a folyékonyba; a nyers vasak közvetlenül mennek át szilárd állapotból folyékonyba.

A nyersvas gyártása. A vas és acél gyártás menetének általános vázlatát ismertetjük. A gyártás első szakasza a vasérbányától vagy a vasérc kereskedeleméből kapott vasércnek előkészítése a kohóban való megolvastáshoz, vagyis a kohosításhoz. Ez az előkészítés aprításból, pörköléskből, esetleg poros ércet darabossá tételéből (agglomerálás, brikettálás) és más hasonló előkészítő munkálatokból áll. A vasérc tehát a vasgyártás alapműveletének, a nyersvas gyártásának a természetben előforduló kiinduló anyaga, nyers anyag. A nyers vas gyártás az ugy nevezett nagyolvasztóban (nevezik kohónak is németül Hochofen) történik.

A nagyolvasztó 18-25 méter magasságu aknás kemence, amely tüzálló, chamote téglákból épül. Vasabroncsokkal és vaslemezekkel megfelelően páncélozva. Az olvasztóban beadandó vasércet, tüzelő anyagot (koksot) és salakképző anyagot (mészövet) mekkanikus berendezések szállítják fel a kohó iorkának szintjére, ahol az említett anyagokat váltakozó rétegekben az olvasztó aknájába döntik. A beadagolt kocsz tömegeket az olvasztás céljához szabott magas hőmérséklet (k. b. 1700° C) biztosítása céljából k. b. 700°-ra előmelegített és 0.3-1.0 atmoszféra nyomással befújtatott levegővel égetjük el. A kocsznak ilyen módon való elégetése akkor történik, amikor a kocsz az anyagoszlop-pal együtt a nagyolvasztó alsó részében, a folyékony nyersvasat összegyűjtő medencének felső zónájába, ugynevezett fuvó övébe érkezet le, valamint ennek egyik égetési terméke, a széndioxid (C O) fémvasá redukálja, sziníti. Az izzó fémvas viszont az izzó kocszból karboniumot vesz fel, karbonizálódik, mint karboniumban dus (3-4 százalék) vas-szénötvözet — mint

nyers vas — az adott magas hőfokon azonnal megolvad és a medencében folyékony állapotban összegyűl. Ezzel a folyamattal párhuzamosan létesül a folyékony salak is oly módon, hogy a vasércnek legtöbbnyire vas természetű meddő részét a pótlék gyantát beadott mészkönek kalcium oxidjával együtt az adott hőmérsékleten higan folyó, kihűltve pedig üvegnemű vagy kőnemű anyagot alkotnak. A salak, mint a vasnál sokkal kisebb fajtslyu anyag, a vas tömegén uszik, vagyis a folyékony vas fölött gyűl össze a medencében. A salak tehát a kemence magasabb szintjein, a nyers vasat pedig a kemence fenekén elhelyezett csapoló nyílásokon, illetőleg nyíláson kell lecsapolnunk. A vas lecsapolása 4-6 óránként történik, míg a salak esetleg állandóan is folyhat. A nyers vasat vagy villamos kocsira szerelt, tüzálló bélésű üstbe csapoljuk, vagy pedig az öntőcsarnok nyersvas ágyaiba, ahol aztán kihűl és darabokra törve elszállítaluk rendeltetési helyére. A salakot rendszeren kocsira szerelt vaból való salaküstbe csapolják ki a salakhányóra. A nagyolvasztó salakot ujabban nagy tömegekbe értékesítik, feldolgozni szokták, amennyibeu építő téglát, portland cementet és habarcszhoz való homokot is lehet és szokás belőle gyártani.

A nagyolvasztóban termelt nyersvas a felhasználás céljaihoz mérten többféle. Lehetnek szilíciumban dusak és szürke töretűek, amely esetben szürke nyersvasnak nevezzük amelyet főként vasöntészeti célokra dolgoznak fel. Vagy lehetnek szilíciumban szegények, viszont mangánban dusak, fehér töretűek, ezek az ugynevezett fehér nyersvasak, amelyeket általában az acél gyártásban szokás feldolgozni. A fehér nyersvasak nagyon merevek és kemények, a szürke nyersvasakban már van némi szívósság, legalább is annyi, hogy esztergálással, gyalulással, furással is megdolgozhatók. Különleges ötvözeteket is gyárt néha a nagy olvasztó, amelynek a magában igen dus (8-14 százalék) tükörvas és a még dusabb ferromangán, valamint ferroszilikiumnak alacsonyabb százaléku fajtái. Ezeket az utóbbi ötvözeteket tulajdonképpen nem tekinthetjük nyers vasaknak, nem is használatnak ezekkel azonos célokra, hanem csak pótlék anyagokul az acélgyártás folyamatában.

Értesítés

Értesítjük mindazon szaktársakat, akiknek tagsági könyvük „járulékok nyugtázására” szolgáló lapjai beteltek, hogy ezek a könyvek nem lesznek kicserélve, hanem mindenki pótlapokat fog kapni. Ilyen pótlapokat a csoportvezetőségek fognak a tagsági könyvekbe be- ragasztani.

Elhagyott autók

Ford detroit-i hatalmas gyárában a termelés csucspontjának idejében minden percben egy teljesen elkészült vadonatúj autó gördült az udvarra. Az ártékesítés és termelés válságával küzdő mai Amerikában pedig csupán Newyork területén az elmúlt évben 10.251 gépkocsit hagytak cserben tulajdonosaik. Még arra is gondjuk volt, hogy eltávolítsanak minden nyomot, amelynek alapján kikutathatnák őket. Az utszéli árkok autótömetökké váltak és az elhagyott gépkocsikat hatalmas gulákba hordták össze. Ezek a sötét tömegek mellett bizenyítanak, hogy 10.000 autó fölöslegese vált. Nemcsak azért, mert tulajdonosaik nem tartják érdemesnek megjavítani őket, hanem mert nem jut üzemanyagra, garázsdijra és mert nincs hova tenni. A gazdasági élet vérkeringése akadozik, nagyon sok ember szám-ra megállt, megszűntek a sürgős üzleti utak, drága a benzin és az olaj és a nemzeti ujjáéledés szimboliumának választott „Kék Sas” kovályoghat az elhagyott autók fölött, amelyek amig pöfögtek, dudáltak és szállítottak, addig életet jelentettek, most pedig elhagyottan a gazdasági pusztulás mérföldjelzői.

A halál föltalálói

Hogyan lehet megélni — ez a gondolat foglalkoztatja milliók agyát. Hogyan lehet gyilkolni — ez a gondolat foglalkoztatja a japán föltalálók fantáziáját. A japán szabaddalmi hivatal az elmúlt évben 678 találmányt szabadalmaztatott. Ezek közül 339 szabadalom tárgyá fegyverre és lőszerre, 58 nehéz ágyukra, 36 puskákra, 31 golyókra és robbanóanyagokra, 6 torpedókra, 45 különböző katonai szerszámokra, 98 a légi haderőre és 65 a buvárhajókra vonatkozik. Japánban nem fizetődik ki a béke szerszámaival való kísérletezés, sem a tudomány fökéletesítése, aminthogy sehol a világon nem fizetődik ez most ki. Csak gyilkolószerszámokat érdemes föltalálni Japánban is, másutt is. A tudomány kutatóit kiszorítják a halál föltalálói.